Jaarverslag Stichting fADA 2013

foto: T.van der Colk

Inhoud

Voorwoord

1. Doelstelling fADA

2. Samenstelling bestuur

3. Belangrijkste beleidsactiviteiten in 2013

3.1- bieden van basis tandheelkundige zorg in de opleidingskliniek in Kigali /Rwanda
3.1.1- team van medewerkers in Kigali
3.1.2- resultaten van de patiëntenzorg in Kigali
3.2- verzorgen van de opleiding in de kliniek in Kigali /Rwanda
3.3- verzelfstandiging van de opleidingskliniek in Kigali
3.4- stand van zaken satelliet kliniek in Gisenyi
3.5- verdere ontwikkeling van het beleid mbt Health Centres op het platteland
3.6- samenwerking met andere instellingen in Rwanda

4. Toekomst fADA

Bijlage 1: Financieel Overzicht 2013 met de jaarrekening 2013
Bijlage 2: Overzicht van uitgevoerde behandelingen in de kliniek in Kigali
Bijlage 3: Gebruikte afkortingen

Voorwoord

Over de ontwikkeling van onze activiteiten in Rwanda – en de achtergronden daarvan in Nederland - vindt u in dit verslag over 2013 de belangrijkste informatie in hoofdlijnen.
fADA is sinds 1990 actief in Rwanda. In 1985 liet de Lions Club Midden Betuwe 2 tandheelkundige behandelunits van de voormalige schooltandverzorging Utrecht in Rwanda plaatsen, op het terrein van het verloskundig ziekenhuis van het bisdom Nyundo in het uiterste westen van Rwanda. Tandarts Arnold Daems begint in 1990 met tandheelkundige behandelingen in de 2 eenvoudig ingerichte behandelunits. Er komen zo veel patiënten naar de kliniek, dat hij besluit lokale medisch assistenten op te leiden in de tandheelkunde. Stichting fADA wordt opgericht. In 1996 vertrekt tandarts Tom van der Colk voor het eerst naar Rwanda, hij geeft 3 maanden lang les in chirurgische behandelingen en schrijft 2 studieboeken.
In het westen van Rwanda blijft het gevaarlijk. Daems besluit de kliniek in Nyundo te sluiten en naar de hoofdstad Kigali uit te wijken om daar een nieuwe kliniek op te zetten. We schrijven 1998. Sindsdien is een prachtige kliniek gebouwd waar we terecht trots op zijn. Er worden met succes jaarlijks stagiaires opgeleid en de vaste staf wordt er permanent bijgeschoold.
De kliniek draait voor het grootste deel zelfstandig. In het curriculum van de opleiding krijgen preventie en diagnostiek bijzondere aandacht. De opgeleide tandheelkundigen worden gestimuleerd en ingezet om ook hun kennis weer aan anderen door te geven. Met het geven van voorlichting aan overheidsinstanties en aan de lokale bevolking worden zowel beleidsmakers als patiënten gesensibiliseerd over het belang van tandheelkundige zorg. fADA vertaalt haar doelstelling om een bijdrage te leveren aan het ontwikkelen van een duurzame gezondheidszorg in Rwanda door het geven van onderwijs en het verzelfstandigen van de kliniek die nu volledig met Rwandees personeel draait.
Het is 5 jaar geleden dat fADA discussies en overleg is gestart met de Rwandese overheid op diverse niveaus: met het ministerie, lokale overheid, district ziekenhuis en gezondheidscentra. Bedoeling is om dental therapists, die hun opleiding in de fADA kliniek hebben afgerond, in staat te stellen om op het platteland te werken. Aangezien fADA haar werkzaamheden wil verrichten binnen de bestaande structuren van de Rwandese gezondheidszorg is het van de grond krijgen van dit project een kwestie van lange adem. Maar we geven niet op.
Dit alles kunnen wij slechts verwezenlijken door de steun die we van onze donateurs in Nederland ontvangen. Daarnaast is het vele werk wat de vrijwilligers voor de stichting verzetten een onmisbare hulp bij het alles wat op ons afkomt. Met het opstarten van een nieuw project in de rurale gebieden gaat fADA een volgende fase van haar bestaan tegemoet. We danken alle donateurs voor het vertrouwen in fADA en hopen ook in de toekomst op verdere steun te kunnen rekenen.

1. Doelstelling fADA

fADA is de afkorting van " Fondation Aide Dentaire Afrique". fADA is een stichting met als doel de bevordering van tandheelkundige zorg in Afrika, in het bijzonder in Rwanda. fADA wil haar doel bereiken door onder meer:

- Het verlenen van tandheelkundige hulp, vooral aan de arme bevolking.
- Het (doen) opleiden van lokale tandheelkundigen en/of diens assistenten.
- Het geven van voorlichting aan overheid, overheidsinstanties en aan de bevolking.
- Het uitzenden van deskundigen die bij kennisoverdracht van het voorgaande van belang kunnen zijn.
- Het verrichten van alle overige handelingen die bijdragen aan het realiseren van de doelstelling, in het bijzonder het schrijven van projectplannen en inzamelen van financiële middelen.

2. Samenstelling Bestuur in 2013 en medewerkers van Stichting fADA

2.1. Het bestuur
Voorzitter:
Sijtze de Roos, Vice President ANSE, Coach en Supervisor; bestuurslid sinds 24 09 2009, voorzitter sinds 3 maart 2010. Algemene Coördinatie.
Secretaris:
Bieke De Mol, programmadirecteur aan De Haagse Hogeschool, bestuurslid sinds 14 12 2006. Secretariaat en Social Media
Penningmeester:
Andre Engelbertink, Business Consultant & Microfinance Expert, bestuurslid sinds 01-12- 2012
Leden:
Joost Korsten, directeur-bestuurder Spectrum-CHO te Velp, bestuurslid sinds 14 12 2006.
Bob Blankwaardt, International Consultant, bestuurslid sinds 14 12 2006. Verantwoordelijk voor Rwandese Zaken
Marijke Frederikse, Tandarts, bestuurslid sinds 14 12 2006. Verantwoordelijk voor PR en Fondsenwerving
Bert van Alphen, Wethouder Pijnacker/Nootdorp, bestuurslid sinds januari 2013

In de loop van 2013 is Andre Engelbertink als penningmeester en bestuurslid van de stichting teruggetreden. Het penningmeesterschap werd later overgenomen door Steven Smit.
De bestuursleden hebben ook in 2013 geen beloning ontvangen. Hetzelfde gold voor onze vrijwilligers, die met grote inzet de verschillende werkgroepen draaiende hielden.

Het bestuur heeft in 2013 vier maal vergaderd. Los daarvan was er in verband met hun verantwoordelijkheden regelmatig contact tussen bestuursleden en vrijwilligers, tussen bestuursleden onderling en ter voorbereiding van de bestuursvergaderingen tussen secretaris en voorzitter.

2.2. Medewerkers
fADA kan beschikken over een aantal medewerkers die voor de uitvoering van de werkzaamheden zowel in Rwanda als in Nederland onmisbaar zijn.

Beleid tandheelkunde
Tom van der Colk, tandarts en acupuncturist,ontwikkeld het tandheelkundig beleid in Rwanda en verzorgt ter plaatse jaarlijks de opleiding van de dental therapists. Onderhoudt de contacten met het Nederlands Tandheelkundig Netwerk. Ondersteunt Bob Blankwaardt bij het ontwikkelen van de projectplannen.
Verder voorziet Tom van der Colk de website van fADA van foto materiaal uit Rwanda.

Beleid P.R.
Sanne Vermaas en Tommy Koolwijk verzorgen de redactie van de nieuwsbrief , ondersteunen Bieke De Mol bij het actualiseren van de website.
Jolanda Nijholt ondersteunt Bieke De Mol bij het schrijven van de nieuwsbrief.

Apparatuur en overige technische zaken.
Luc Ooms verzorgt en onderhoudt de apparatuur in Rwanda. Hij heeft ook contact met de Bralirwa (Heineken brouwerij) in Kigali. Hij wordt voor zijn werkzaamheden bijgestaan door Roland Vet.

Office
Yvonne Krijbolder ondersteunt het bestuur bij de financiële administratie, verzorgt de betalingen in overleg met de penningmeester.

Donateursbestand
Paul Eden, houdt het donateursbestand bij.

2.3. Adviseurs van de stichting
Wim van Palenstein Helderman, hoogleraar emeritus Universiteit Nijmegen
Jo Frencken, hoogleraar tandheelkunde, Universiteit Nijmegen
Michiel Eijkman, hoogleraar emeritus tandheelkunde

3. Belangrijkste beleidsactiviteiten in 2013

3.1- bieden van basis tandheelkundige zorg in de opleidingskliniek in Kigali /Rwanda
3.1.1- team van medewerkers in Kigali
3.1.2- resultaten van de patiëntenzorg in Kigali
3.2- verzorgen van de opleiding in kliniek in Kigali /Rwanda
3.3- verzelfstandiging van de opleidingskliniek in Kigali
3.4- stand van zaken satelliet kliniek in Gisenyi
3.5- verdere ontwikkeling van het beleid mbt Health Centres op het platteland
3.6- samenwerking met andere instellingen in Rwanda

3.1 Beleidslijn: bieden van basis tandheelkundige zorg in de opleidingskliniek in Kigali /Rwanda
Onder het zelfstandig beheer van de Rwandese "Assocation Aide Dentaire Afrique" was onze kliniek in Kigali ook dit jaar in volle bedrijf. Naast de zorg voor de minder bedeelden - van oudsher een centrale doelstelling - kwamen er ook steeds meer betalende patiënten. Sinds de oprichting zijn meer dan 20.000 patiënten behandeld waarvan 51% mannen en 49% vrouwen.
In Rwanda heeft de organisatie ADA een officiële status. Association A.D.A. is de officiële beheerder van de fADA-kliniek in de hoofdstad Kigali.

3.1.1. Team van medewerkers in Kigali
Het team van medewerkers bestond in 2013 uit:
- Longin Rudasingwa, tandheelkundige en chef de clinique
- Petronille Uwimana, tandheelkundige
- Richard Basomingera, dental therapist
- Alphonse Karangwa, dental therapist
- Pierre Nkundimfura, dental therapist
- Irene Umuhoza, stoelassistente
- Lucy Niyitegeka, administratie
- Anna Ikizibera, stoelassistente
- Marie Jose Umutoniwabo, stoelassitente en receptie
- Grace Nkuzi, stoelassistente
- Drie dental therapists als stagiaires

Voor huishoudelijke hulp – tuinonderhoud en bewaking zijn 5 personen in dienst.
Pierre en Diana zijn twee dental therapists die 3 maanden stage hebben gelopen in de kliniek als voorbereiding op hun inzet in een plattelandskliniek. Pierre is eind 2013 in dienst gekomen bij de kliniek in Kigali aangezien het project op het platteland nog niet van start is kunnen gaan. Diana is vanwege haar zwangerschap niet meer actief werkzaam.

3.1.2. Resultaten van de patiëntenzorg in Kigali
De tandheelkundige zorg die in de kliniek geboden wordt is in de eerste plaats: pijnbehandeling, hetzij ten gevolge van ontsteking, hetzij ten gevolge van trauma (ongevallen). De zorg die hiervoor wordt geboden is er op gericht om de ontsteking/beschadiging zo effectief mogelijk te behandelen, zonder gebruik te maken van antibiotica.
Het grootste deel (circa 70%) van het patiëntenbestand van de opleidingskliniek in Kigali zijn betalende patiënten. In de laatste jaren is deze groep toegenomen, omdat:
- De fADA-kliniek een goede naam heeft op grond van de kwaliteit van de behandelingen.
- De kliniek contracten heeft met de belangrijkste Rwandese zorgverzekeraars.
- De kliniek inkomsten nodig heeft om de lokale kosten te kunnen dekken: betalende patiënten worden gestimuleerd om voor regelmatige controle terug te komen.
- Vanwege de contacten met de Rwandese overheid, ziekenhuizen en andere instellingen, evenals het contact met de Nederlandse ambassade in Kigali, worden patiënten naar de kliniek verwezen.

De overige 30% van de patiënten, is afkomstig uit het arme deel van de Rwandese bevolking.
Voor het behandelen van diegenen die tandheelkundige zorg niet kunnen bekostigen is er een structurele samenwerking met het weeshuis van SOS Kinderdorff (een grote Oostenrijkse organisatie).
Er is samenwerking met de Rwandese organisatie FARG die getraumatiseerden van de genocide ondersteunt.
Ook vanuit het ziekenhuis van Kinyinya (voormalig ziekenhuis van Médecins sans Frontières) worden armlastige patiënten doorverwezen naar de fADA kliniek.
In 2013 werden 12.225 behandelingen verricht waarbij de patiënten uit 49,3% vrouwen en 50,7% mannen bestonden.

Het overzicht van soort en aantallen behandelingen en de verdeling ervan in de categorieën kinderen onder de 15 jaar, mannen en vrouwen vind je in **bijlage 2.**

3.2 Beleidslijn: verzorgen van de opleiding in de kliniek in Kigali/ Rwanda

Frank, Petronille en Anna aan het werk *foto: T. van der Colk*

Al meer dan 10 jaar verzorgt tandarts van der Colk de voortgezette opleiding van de dental therapists in de kliniek.
De tandheelkundige zorg die in de fADA kliniek geboden wordt is in de eerste plaats:
pijnbehandelingen, hetzij ten gevolge van ontsteking, hetzij ten gevolge van trauma (ongevallen). De zorg die hiervoor wordt geboden is er op gericht om de ontsteking/beschadiging zo effectief mogelijk te behandelen, zonder gebruik te maken van antibiotica. Dat betekent dat de wond zo goed mogelijk gedesinfecteerd moet worden en gesloten door hechtingen. Met name Longin en Pétronille zijn opgeleid om ook gecompliceerde chirurgische ingrepen uit te voeren. Bijvoorbeeld ontstoken verstandskiezen die diep in de kaak klem liggen, uitgebreide ontstekingen, of patiënten met gebroken tanden en kaken na een ongeval.
Daarbij komen er patiënten voor vullingen en wortelkanaalbehandelingen. Hiervoor moet de diagnostiek optimaal zijn, om een optimaal resultaat van de behandeling te kunnen garanderen. Want niet elke kies kan met een vulling gered worden en niet elke wortelpuntontsteking is te genezen met een wortelkanaalbehandeling. Veel aandacht is besteed aan de röntgentechniek, want een technisch goede röntgenfoto is onmisbaar voor een goede diagnostiek.
Iedere patiënt krijgt individuele aanbevelingen voor goed mondonderhoud om nieuwe aantastingen te voorkomen. Dat is lastig in Rwanda: ouders van kinderen kunnen zich nauwelijks voorstellen dat de beste producten die ze zich kunnen veroorloven, dat zijn westerse producten zoals Coca Cola, schadelijk zijn voor de gebitten van hun kinderen.
Twee keer per dag poetsen met een goede tandpasta is zeker niet verankerd in de Rwandese cultuur.

Naast de jaarlijks terugkerende praktijkopleiding aan de stoel (education permanente) voor de vaste staf van de opleidingskliniek, te weten: Longin, Pétronille, Richard en Alphonse hebben in 2013 verder de volgende opleidingsactiviteiten plaats gevonden:

- ✓ Een intensieve basis cursus orthodontie voor kinderen in de leeftijd van 8 tot 12 jaar voor Longin. In deze cursus gaat het om zogenaamde functionele afwijkingen, dat zijn standsproblemen die aanleiding geven tot onherstelbare schade aan het gebit van een kind. Het gaat niet om esthetische afwijkingen.
- ✓ In het verlengde van de cursus voor Longin kreeg de tandtechnicus van Kigali, Laurent, ook een bijscholingscursus.
- ✓ Na 2 jaar stage de perfection van Alphonse werd een examen afgenomen waar hij met goed gevolg voor slaagde.
- ✓ Verder volgden 3 nieuwe dental therapists Bruce, Théodore en Betty een stage de perfection. Bruce heeft eerder een langlopende stage bij ons gevolgd, is toen zelfstandig gaan werken maar is daarin mislukt. Deze stage bereidt hem voor om opnieuw aan het werk te gaan. Théodore heeft zelf een praktijk en kwam op eigen gelegenheid om een stage vragen. Betty werkt in het ziekenhuis van Kibagabaga, waarvan de directeur haar heeft uitverkoren om bij ons een stage te volgen.
- ✓ Een aanvullende opleiding van Laurent Rwagitinywa, de enige tandtechnicus in Kigali.

Onder supervisie van Tom van der Colk schreef Alphonse als eindopdracht voor zijn stage een brochure over ART. Hierin zijn de wetenschappelijke achtergronden en een praktische handleiding voor het uitvoeren van ART helder beschreven.

Longin aan het werk voor de cursus orthodontie *foto: T. Van der Colk*

3.3 Beleidslijn: verzelfstandiging van de opleidingskliniek te Kigali

De doelstelling bleef om de kliniek als een zelfstandig bedrijf te zien en vanuit fADA doelsubsidies te verlenen voor een aantal tevoren afgesproken kostenposten. Het beleid ter verzelfstandiging van de opleidingskliniek in Kigali, ingezet in 2008, is ook in 2013 met groeiend resultaat doorgetrokken. De medewerkers van de kliniek zijn in 2013 uitdrukkelijk begeleid bij de laatste stappen richting zelfstandigheid.Met name de bedrijfsvoering vraagt nog bijzondere aandacht. Door het verhogen van de efficiëntie is de kliniek in staat om de eigen inkomsten te verhogen. Ook in 2013 waren de

inkomsten van de kliniek voldoende om de eigen kosten te dekken, behalve die voor de uit Nederland geïmporteerde medische middelen en de benodigde financiën voor het verzorgen van de opleiding.

3.4 Beleidslijn: stand van zaken Satellietkliniek Gisenyi

Door Luc Ooms werd in 2012 een bouwtekening ontworpen voor een kliniek bij de Heineken brouwerij in Gisenyi. FADA gaat uit van een kliniek waarbij ook de bevolking van de omliggende dorpen gebruik kan maken van de tandheelkundige voorzieningen. Met Heineken zijn verschillende gesprekken gevoerd waarbij uiteindelijk werd besloten het plan voor een kliniek in Gisenyi te laten varen. Heineken heeft fADA verzocht een nieuw projectplan uit te werken op grond van het beleid wat door het bestuur is uitgezet waarbij fADA inzet op het ondersteunen en professionaliseren van de Health Centres op het platteland. Dit plan is door Bob Blankwaardt en Tom van der Colk in 2013 verder uitgewerkt.

3.5 Beleidslijn: verdere ontwikkeling van het beleid mbt Health Centres

De ontwikkelingen in de opleidingskliniek in Kigali hebben ertoe geleid dat reeds in 2010 het bestuur van fADA de gedachte heeft opgevat om een nieuw project op te starten voor het opzetten van flexklinieken in de rurale gebieden. De nood aan tandheelkundige zorg van de relatief arme bevolking op het platteland is hoog. In diverse gezondheidscentra zijn de omstandigheden primitief: de meeste zijn uitsluitend bereikbaar via niet-verharde wegen, in sommige moet gewerkt worden zonder elektriciteit en waterleiding. Het beperkte budget noodzaakt om af te zien van het gebruik van relatief kostbare tandheelkundige behandelstoelen in de gezondheidscentra. Bovendien: tandheelkundige behandelstoelen zijn in de lokale omstandigheden niet te onderhouden en zullen binnen enkele maanden onbruikbaar worden. Vanaf 2012 moest het bestuur het oorspronkelijke projectplan om flexklinieken in de rurale gebieden op te zetten herhaaldelijk bijstellen, herzien en herformuleren; dit mede als gevolg van wisselende eisen van de kant van de Rwandese regering, lokale verzekeringsvoorwaarden en beleidswijzigingen in Rwanda, alsook veranderende subsidievoorwaarden bij Cordaid.

Zo diende bijvoorbeeld voor fADA de status van INGO aangevraagd te worden. Een procedure waar afgelopen jaar veel tijd in is geïnvesteerd. Bij tijden leek het er op of het plan nooit van de grond zou komen, maar dank zij de volhardende steun van de medewerkers in Rwanda en het geduld en begrip van Cordaid en niet in de laatste plaats de inspanningen van Bob Blankwaardt en Tom van der Colk zijn er stappen in de goede richting gezet. Langzaam maar zeker komt het spreekwoordelijke licht aan het eind van de tunnel in zicht, zodat we ook wat dit project betreft het volgende jaar met vertrouwen tegemoet gaan. De Rwandese regering heeft het district Gicumbi aangewezen als lokatie waar fADA het nieuwe project kan starten. Dit project heeft als doel de ondersteuning en professionalisering van de tandheelkundige afdeling van het ziekenhuis van het district Gicumbi te verzorgen. FADA is uitdrukkelijk verzocht om de kwaliteit van de tandheelkundige afdeling van dit ziekenhuis te verbeteren omdat patiënten voor wie de benodigde tandheelkundige zorg niet in de Health Centres uitgevoerd kan worden doorverwezen worden naar het districtsziekenhuis. Verder zal fADA de twee dental therapists die er werkzaam zijn opleiden en de Health Centres binnen het district voorzien van de basis tandheelkundige zorg. Met de verantwoordelijke directeur van het districtshospitaal zijnde eerste gesprekken gevoerd.

Om zoveel mogelijk gebruik te maken van de in Rwanda aanwezige expertise, met name op het gebied van financieel management in de gezondheidszorg, zijn door Bob Blankwaardt gesprekken gevoerd met HDP (Health Development Performance). Dit heeft uitgemond in een voorgenomen partnerschap tussen fADA, ADA en HDP, vastgelegd in een Letter of Intent. Deze zal worden omgezet in een samenwerkingscontract zodra het project daadwerkelijk van start gaat. Er is een tekst voor een memorandum of understanding MoH-fADA opgesteld.

Ondanks het feit dat het project nog geen formele uitvoeringsgoedkeuring heeft gekregen, is fADA in de tweede helft van 2013 gestart met de aanvullende opleiding van 2 nieuwe dental therapists. Zij zullen hun opgedane kennis overdragen aan de dental therapists in het districtshospitaal.

Tevens zijn het benodigde instrumentarium en apparatuur geselecteerd, aangeschaft en verscheept voor de inrichting van tandheelkundige klinieken in 4 Health Centers. Met de verleende subsidie van Cordaid en een eigen bijdrage van fADA zijn alle activiteiten gefinancierd en verantwoord in bijgaand financieel verslag.

3.6. Beleidslijn: samenwerking met de overheid en andere instellingen in Rwanda

Belangrijke relaties van fADA zijn:

- De Rwandese organisatie van dental therapists
- Het WHOCC (World Health Organisation Collaborating Centre) van de Radboud Universiteit van Nijmegen
- De OHFR (Oral Health Foundation Rwanda), een Nederlandse stichting die een tandheelkundige kliniek in Remera-Rukoma heeft opgezet
- De Rwandese ambassade in Nederland
- De Nederlandse ambassade in Kigali

Het bestuur van fADA streefde er ook in 2013 naar om de activiteiten van fADA in Rwanda in te bedden in het beleid van het ministerie van Volksgezondheid. Alle - goede – contacten met het ministerie waren daar op gericht.

Daarnaast is ruime aandacht besteed aan het onderhoud van de contacten tandartsen in Kigali en aan de contacten met andere voor onze doelstelling belangrijke relaties in en buiten Rwanda. Bob Blankwaardt en Tom van der Colk hebben

ook dit jaar weer gesprekken gevoerd op het ministerie van Volksgezondheid.
Een belangrijke gebeurtenis was de deelname op 1 en 2 maart 213 aan de eerste conferentie over tandheelkunde in Kigali door Tom van der Colk en Longin Rudasingwa. Deze conferentie werd ook door fADA gesponsord. Tom van der Colk gaf een presentatie en vertelde over het onderzoek van Kalsbeek en Truin in Nederland, waarin de prevalentie van cariës onder 12-jarigen is onderzocht in de periode 1967 – 1998. Juist in die periode zijn grootschalige maatregelen genomen (geen snoep meer op school, de introductie van fluoride-houdende tandpasta) waardoor de prevalentie van cariës is afgenomen met 80%. De deelname aan de conferentie heeft de contacten met de tandartsen in Rwanda verbeterd.
Met de eerste secretaris van de minister van volksgezondheid zijn 3 gesprekken gevoerd aangaande het vastlopen van het nieuwe project. Ook met de Nederlandse ambassadeur in Rwanda zijn gesprekken gevoerd om fADA bekendheid te geven. Daarnaast is door fADA medewerking verleent aan het plattelandsproject van de OHFR.
Met de directeur van Plan Rwanda heeft Tom van der Colk een gesprek gevoerd betreffende de gezondheidssituatie in de districten, lokale structuren en procedures en de projectuitvoering in een gedecentraliseerde omgeving.

Byumba: de afdeling tandheelkunde in het districtshospitaal

4. Toekomst fADA

Specifieke taken van fADA voor de nabije toekomst:

- Education permanente voor de al opgeleide tandheelkundigen in de opleidingskliniek in Kigali.
- Verder ontwikkelen van een op de strategie van het WHOCC gebaseerd curriculum speciaal toegespitst op de situatie op het platteland van Rwanda.
- Opleiden van dental therapists die in de plattelandsklinieken of elders te werk gesteld kunnen worden.
- Het verder ontwikkelen en uitvoeren van een plan voor de ondersteuning van de Health Centres op het platteland in het district Gicumbi
- Financiële ondersteuning voor behandelingen van de minder bedeelden onder de bevolking.
- Uitzenden van de tandarts/opleider naar Kigali
- Uitzenden van een vrijwilliger voor onderhoud en installatie van de apparatuur
- Uitzenden van de projectleider die de plannen voor het ontwikkelen van nieuwe activiteiten van fADA schrijft
- Inbedding en afstemming van de genoemde activiteiten in het systeem van de gezondheidszorg in Rwanda.
- De procedure starten om fADA als internationale NGO te registreren in Rwanda.
- Fondswerving in Nederland voor projecten die de hierboven genoemde doelen ondersteunen.

Bijlage 1
Financieel overzicht en jaarrekening 2013

Financieel overzicht
De cijfers van de jaarrekening 2013 zijn door het bestuur van fADA in april 2014 vastgesteld.
Toelichting op de jaarrekening 2013

Baten
Totaal zijn € 24.000 euro aan baten ontvangen. Dat is ongeveer € 5.000 minder dan in 2012.
fADA dankt alle donateurs voor hun bijdrage.

Lasten
In 2013 bedroegen de totale lasten € 67.606. Dit is een stijging van ongeveer 153% t.o.v. 2012. Het grootste gedeelte hiervan (€ 46.066) is besteed aan de aanschaf van instrumentarium en het opleiden van stagiaires voor het project Health Centres (district Gicumbi). Voor het onderwijs aan de dental therapists en de bijdrage aan de behandeling minvermogenden in de kliniek in Kigali is € 18.924 uitgegeven.
fADA streeft naar zo laag mogelijke overheadkosten. fADA heeft een onbezoldigd bestuur. Het kantoor van fADA bevindt zich aan huis bij de secretaris. Daardoor worden de interne kosten zo laag mogelijk gehouden (3,8% in 2013).

Exploitatieresultaat
Het resultaat was in 2013 negatief (-€ 43.605) en is onttrokken uit de daarvoor opgebouwde reserves voor de ontwikkeling van de Health Centres. Dankzij onze donateurs en de constante inzet voor fondswerving is fADA een financieel gezonde organisatie.

jaarrekening 2013

jaarrek 2013						
Resultaat		2013				*2012*
Inkomsten						
Donaties	€	22.047,00			€	*17.170,00*
Rente	€	1.953,35			€	*1.953,00*
					€	*10.275,00* *overig*
Totaal inkomsten 2013	**€**	**24.000,35**			€	*29.398,00*
Uitgaven						
Intern						
Bankkosten	€	342,96			€	*339,00*
Bureaukosten	€	1.400,77			€	*24,00*
PR nieuwsbrief	€	871,20				
Subtotaal			**€**	**2.614,93**	€	*363,00*
Opleiding kliniek Kigali						
Opleidingen algemeen dental therapists	€	7.495,14				
Instrumentarium (onderhoud plus klein aanschaf	€	2.366,96				
bijdrage kosten medicijnen	€	8.062,82				
Behandeling kinderen kinder tehuis Kigali	€	1.000,00				
Subtotaal			**€**	**18.924,92**	€	*15.402,00*
Health Centres						
Opleiding nieuwe dentist	€	13.800,00				
Conferentie Rwanda	€	1.100,00				
inrichting en aanschaf Instrumentarium	€	25.519,02				
Projectkosten	€	5.647,33				
Subtotaal			**€**	**46.066,35**	€	*11.018,00*
Totaal generaal	**€**	**67.606,20**			€	*26.783,00*
Resultaat	**€**	**-43.605,85**			€	*2.615,00*

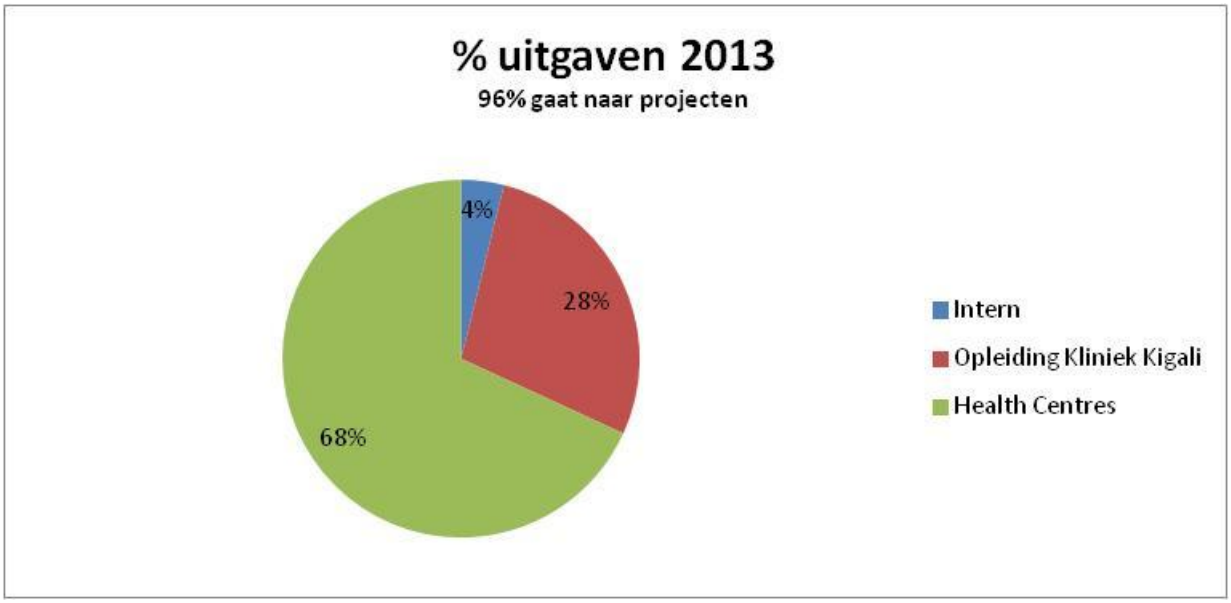

Bijlage 2

Overzicht van het aantal verrichte behandelingen, onderverdeeld in de categorie: kinderen onder de 15 jaar, mannen en vrouwen

LES MALADIES	0-6 ans				7-15 ans				16-29 ans				30-44 ans				45ans et Plus				Total N Cas	Total A Cas	Total Femme	Total Homme	GRAND TOT.	%
	N. Cas		A. Cas		N. Cas		A. Cas		N. Cas		A. Cas		N.Cas		A.Cas		N. Cas		A.Cas							
	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.						
Caries	411	363	29	31	623	748	36	26	713	950	53	63	950	1011	91	83	438	468	31	42	6675	485	3785	3375	7160	59
Tartres dentaires	2	1	0	0	46	45	0	2	247	196	9	4	429	324	21	10	204	142	14	7	1636	67	731	972	1703	14
Gingivites	1	1	0	0	6	11	0	2	82	46	3	2	103	58	3	0	44	33	2	0	385	12	153	244	397	3
Poches Parodontales	0	0	0	0	19	15	0	1	229	180	9	3	414	309	20	10	200	132	15	7	1498	65	657	906	1563	13
Traumatismes	1	2	0	0	5	12	0	1	24	9	0	0	19	3	2	0	4	3	0	0	82	3	30	55	85	1
Abcès Dentaires	14	11	1	0	12	10	0	0	15	14	0	1	15	15	1	0	11	11	0	1	128	4	63	69	132	1
Tumeurs	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Manifestations Orale VIH	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cas Orthodontiques	22	27	0	0	115	157	0	0	18	23	0	0	2	7	0	0	0	0	0	0	371	0	214	157	371	3
Dents incluses	0	0	0	0	8	20	0	0	90	151	0	5	141	103	5	3	40	23	0	0	576	13	305	284	589	5
Malformations congénitales	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	4	4	0
Pratiques traditionnnelles	0	0	4	0	8	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16	4	8	12	20	0
Fluoroses	0	0	0	0	2	0	0	0	22	6	4	0	22	4	0	0	0	0	0	0	56	4	10	50	60	0
Autres	0	1	0	0	15	9	0	0	21	21	0	0	26	21	0	1	11	12	1	2	137	4	67	74	141	1
TOTAL	451	406	34	31	863	1035	36	32	1461	1596	78	78	2121	1855	143	107	952	824	63	59	11564	661	6023	6202	12225	100
	857		65		1898		68		3057		156		3976		250		1776		122				49,3%	50,7%		

Bijlage 3
Gebruikte afkortingen

fADA	Fondation Aide Dentaire Afrique
ADA	Association Aide Dentaire Afrique - Rwanda
ART	Atraumatic Restaurative Treatment
BPOC	Basic Package of Oral health Care
HDP	Health Development Performance
(I)NGO	(International) Non-Governmental Organisation
KHI	Kigali Health Institute
LoI	Letter of Intent
MoH	Ministry of Health
MoU	Memorandum of Understanding